

לישועתך קויתי

על שולחנו של הגאון המקובל
איש האלקים הרב שמשון חיים בן הרב נחמן מיכאל נחמני ז"ע
מחבר הספרים הקדושים זרע שמשון ותולדות שמשון

פרשת קדושים תשפ"ב | גליון מס' 341

יעקב', 'הרבה פעמים לקה עקיבא, על ידי שהייתי קובל עליו לפני רבן גמליאל. וכל שכן שהוסיף בי אהבה'.

עוד ידוע לכל, כי ברוב המקרים, קשה להביא אדם שיפרוש מעבירה, על ידי תוכחה אחת. רק אחרי שמוכיחים אותו כמה פעמים, מתרכך ליבו ומקבל את התוכחה. לכן אמר הפסוק, הוכח. התחל והוכח את חברך פעם ראשונה. והיה, אם ראית שהוא אוהבך אחר התוכחה, אזי סימן שהיתה זו תוכחה מועילה. לכן, המשך ותוכיח.

ברם, אם התוכחה הראשונה אינה יכולה להיחשב כתוכחה, אחר ולא היתה לה שום השפעה, אלא אדרבה, היא גרמה להביא שנאה בלב עמיתך. וכעין שנאמר (משלי ט ח), 'אל תוכח לץ פן ישנאך'. במקרה שכזה, אל תוסיף ותוכיח. כי 'כשם שמצוה לומר דבר הנשמע, כך מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע', (יבמות סה:).

(זרע שמשון פרשת קדושים, מאמר ד)

*

ואהבת לרעך כמוך (ויקרא יט יח).
אהבתי כי ישמע ה' את קולי תחנוני. (תהלים קטז א)
יש לדקדק, בלשון אהבתי כי ישמע ה', מה עניינה של אהבה לכאן. לכאורה היה ראוי יותר לומר, תאבתי כי ישמע ה', שמשמעותו מלשון רצון. כלומר, רציתי שישמע ה' את קולי. (ובאמת נראה, כי בגין הערה זו, דרש האמורא רבא (פסחים קיח:) את הפסוק לפי דרכו, עיי"ש).

ולא תשקרו איש בעמיתו (ויקרא יט יא)

הנה אמרו חז"ל (יבמות סג, א; סה, ב) שמות לשנות מפני השלום. אמנם מדברי המשנה באבות נלמד, שאין היתר זה כללי ומצוי, אלא היתר באופן פרטי ומסויים.

שכך שנינו באבות (פ"א מ"ב): הלל אומר, הוי מתלמידיו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום. דהיינו, רק מי שזכה כבר להיות מתלמידיו של אהרן, והלא אהרן היה מלאך ה', והיה תורת אמת בפיו, ככתוב (מלאכי ב, ו) 'תורת אמת היתה בפיהו ועולה לא נמצא בשפתיו', ונמצא שתלמידו צריך להיות כמוהו. ורק אם זכה לדרגות אלו, א. שהוחזק לחסיד שלא ימשך לשנות בפעמים אחרות. ב. שרגיל לדבר אמת. שבהתקיים שני תנאים אלו, אז אין חשש שירגיל עצמו לדבר שקר, אז יוכל להיות אוהב שלום ורודף שלום, דהיינו אף לשנות מפני השלום. וישנם עוד שני תנאים נוספים: ג. שמשנה רק באופן חד פעמי. ד. שלא ישנה בדבר שעתיד להתגלות.

(תולדות שמשון' אבות פ"א מ"ב, עיין שם בהרחבה)

*

הוכח תוכיח את עמיתך (ויקרא יט יז)

בביאור כפל התיבות הוכח תוכיח, כבר דרשו בגמרא (בבא מציעא לא.), 'הוכח תוכיח אפילו מאה פעמים'.

ויש לבאר בדרך נוספת, על פי מה שאמרו במדרש (בראשית רבה נד ג), 'כל אהבה שאין עמה תוכחה אינה אהבה'. וכן אמר רבי יוחנן בן גורי (ערכין טז:), על פי גירסת ה'עין

באמת שבמשך שלושה ימים, לא קיבל על עצמו את מצוות 'ואהבת לרעך כמוך'.

~

עוד אפשר לפרש, את הלשון אהבתי כי ישמע ה', על פי מה שאמרו בגמרא (בבא קמא צב.), 'המתפלל על חבירו והוא צריך לאותו דבר, הוא נענה תחילה'.

זה מה שאמר דוד המלך, הנה אהבתי את חברי כמוני. עד כדי כך, שמגודל צערי בגין צרתו, הקדמתי והעדפתי להתפלל עליו, בדברים שנצרכים גם לי. אך סמוך אני ובטוח, כי הגם שלא התפללתי על צערי, ודאי שישמע ה' את קולי, את קול הצער שהצטערתי על חברי, ויושיעני מצרתי. וגם את תחנוני, היינו את מה שהתחננתי עבור החבר, וודאי שאף אותם ישמע ה'.

~

בדרך נוספת אפשר לבאר, כי דוד המלך, תמיד כשהתפלל על צרכיו, שיתף את כלל ישראל בתפלתו, להתפלל גם עבורם. וזה מה שאמר, אהבתי את בני ישראל ושיתפתים בתפילתי. וממילא אוכל לבטוח, כי ישמע ה' את קולי תחנוני. שכן, תפילה על הרבים מתקבלת יותר. [מפני שתפילה על הרבים, נחשבת כתפילת רבים (דברי רבינו לעיל צו ה)].

(זרע שמשון פרשת קדושים, מאמר ה)

ונראה לפרש, על פי מה שמובא בכתבי האריז"ל, כי יש לו לאדם לקבל על עצמו, כל יום ויום קודם התפילה, לקיים מצוות 'ואהבת לרעך כמוך' (ויקרא יט יח). לולא כן, לא תתקבל התפילה.

זהו מה שאמר דוד המלך, אהבתי בליבי את בני האדם, כי הפצתי שישמע ה' את קולי תחנוני.

~

על פי דברי האריז"ל אלו, יובנו גם דברי הגמרא (סנהדרין כז:), לגבי שונא שפסול לעדות, (איזהו -) 'שונא - כל שלא דיבר עמו שלושה ימים מחמת איבה. אמר לו (-) רבי יוסי לרבי יהודה), לא נחשדו ישראל על כך'. וקשה, במה שונה חטא זה מכל שאר החטאים, שלא נחשדו ישראל להיות עוברים עליו.

אך לפי דרכנו יובן היטב. כי הלא כל אדם מישראל, צריך לקבל על עצמו מידי יום ביומו, טרם שיתפלל, מצוות 'ואהבת לרעך כמוך'. נמצא איפה, שאין אף יהודי שחשוד להיות באיבה עם רעהו, אפילו לא יום אחד.

אלא שעדיין יוקשה, כי מסדר דברי המשנה נראה, אשר רק על שנאה של שלושה ימים, אמר רבי יוסי 'לא נחשדו ישראל על כך'. אין זאת אלא, משום שלפעמים יתכן שלא יתפלל אדם שלושה ימים, כמו שאמרו (עירובין סה.) 'הבא מן הדרך אל יתפלל שלושה ימים, לפי שאין דעתו מיושבת עליו'. אדם שכוה, יתכן

טוב שמוע

בימים אלו אנו נערכים בעזרתו יתברך לקראת הוצאת הספר על חומש דברים, נא התפללו להצלחה. תזכורת, ניתן להשיג את הספר הנפלא, שיצא לאור בחסדי ה' יתברך, זרע שמשון המפואר על חומש ויקרא-במדבר. לפרטים 05276-97791. וזכות הצדיק יגן עלינו ועל כל הלומדים ועל כל התורמים והמסייעים ועל כל עם ישראל.

*רבים בחסדי ה' סיפורי הישועה ללומדים בתורת הצדיק, אמנם אנו מעויינים לשמוע ולקבל אותם ממקור ראשון, נשמח מאוד לקבל סיפורי ישועה והצלחה מפי הקוראים שיחיו. נא צרו עמנו קשר בהקדם.

